

Spis treści

Wykaz skrótów	21
1. Wprowadzenie do transplantologii	29
1.1. Etyczne granice transplantacji – <i>Hanna Rolka, Beata Kowalewska, Barbara Jankowiak, Elżbieta Krużewska-Kulak</i>	30
Kontrowersje związane z ideą transplantacji narządów	30
Dylematy etyczne związane z wykorzystaniem komórek macierzystych w medycynie	34
Kontrowersje związane z międzygatunkowym przeszczepianiem tkanek i narządów oraz biostatycznymi przeszczepami tkankowymi	36
1.2. Wpływ religii i światopoglądu na kwestie bioetyczne współczesnej transplantologii – <i>Grzegorz Bejda, Agnieszka Kulak-Bejda</i>	41
Wpływ wyznania i kultury na kwestie bioetyczne współczesnej transplantologii	41
Wpływ światopoglądu na kwestie bioetyczne współczesnej transplantologii	47
1.3. Ewaluacja postaw społeczeństwa wobec transplantologii – <i>Krzyszyna Klimaszewska, Anna Baranowska</i>	50
1.4. Definiowanie śmierci mózgu w transplantologii – <i>Wojciech Jerzy Lebkowski</i>	59
1.5. Prawne aspekty transplantacji – <i>Emilia Sarnacka</i>	68
Prawny kontekst transplantacji w Polsce	68
Zasady pobierania i przeszczepiania narządów i tkanek do transplantacji w ujęciu Europejskiej Konwencji Bioetycznej	80
Rada Europy wobec problemu nielegalnego handlu narządami	84
1.6. Psychologiczne aspekty donacji organów – <i>Anna Jakubowska-Wińska</i>	90
Rola edukacji i znaczenie emocji w kształtowaniu się nastawienia społecznego	91
Psychologiczne aspekty komunikowania się z rodziną potencjalnego dawcy narządów do przeszczepienia	92
Problemy adaptacji psychologicznej po zabiegu przeszczepienia narządu	97
1.7. System nadzoru organizacji i przeszczepienia narządów w Polsce. Alokacja narządów unaczynionych – <i>Anna Chojnowska</i>	107
2. Podstawy transplantologii klinicznej	115
2.1. Postępowanie z dawcą od momentu stwierdzenia zgonu do pobrania narządów – <i>Przemysław Arcimienko</i>	116

	Następstwa śmierci mózgu	116
	Postępowanie z dawcą narządów	118
2.2.	Pobranie wielonarządowe – <i>Andrzej Kobryń, Komuś Kobryń, Bożena Dudar</i>	124
	Przechowywanie narządów	127
	Etapy pobrania narządów do przeszczepienia	129
	Pobranie narządów klatki piersiowej	131
	Pobranie narządów jamy brzusznej	135
	Zamknięcie zwłok dawcy	144
2.3.	Przeniesienie chorób od dawcy do biorcy przeszczepu – ryzyko i zasady zapobiegania zakażeniom – <i>Przemek Perkowski</i>	145
	Ryzyko przeniesienia choroby zakaźnej	146
	Ryzyko przeniesienia choroby nowotworowej	149
	Zatrucie	152
	Choroby dziedziczne	153
2.4.	Kryteria doboru potencjalnego biorcy – <i>Joanna Wojciechowska, Wojciech Kutieński</i>	155
	Zasady kwalifikacji biorcy przeszczepu	155
	Dopasowanie pary dawca–biorca	160
2.5.	Przygotowanie biorcy do zabiegu przeszczepienia narządu – <i>Irena Głowińska, Jerzy Głowiński</i>	166
	Nerka	166
	Trzustka	170
	Wątroba	172
	Serce	174
	Płuca	176
2.6.	Immunosupresja w przeszczepianiu narządów – <i>Jacek Stanisław Małyszko, Grażyna Kobus</i>	179
	Leki immunosupresyjne stosowane w transplantologii	180
	Zasady doboru programu immunosupresyjnego	193
	Monitorowanie leków immunosupresyjnych	184
	Powikłania leczenia immunosupresyjnego	184
	Zasady przyjmowania leków immunosupresyjnych po przeszczepieniu narządów	185
2.7.	Powikłania metaboliczne występujące u biorców narządów – <i>Grażyna Kobus, Jolanta Małyszko</i>	187
	Cukrzyca po transplantacji	187
	Hiperlipidemia	190
	Otyłość	192
	Hiperurykemia	194
	Choroba metaboliczna kości	195
2.8.	Odrzucanie przeszczepionego narządu – <i>Grażyna Kobus, Jacek Stanisław Małyszko</i>	199
	Immunologiczne podstawy odrzucania przeszczepu	199
	Odpowiedź immunologiczna	199
	Odrzucanie przeszczepionej nerki	200

Odrzucanie przeszczepionej wątroby	202
Odrzucanie przeszczepionej trzustki	204
Odrzucanie przeszczepionego serca	205
Odrzucanie przeszczepionych płuc	207
2.9. Transplantacja serca – Marek Jemielity, Tomasz Urbanowicz	209
Wskazania i kwalifikacja do zabiegu przeszczepienia serca	210
Okres oczekiwania na zabieg	211
Procedura pobrania serca	212
Techniki transplantacji serca	213
Leczenie immunosupresyjne	213
Okres pooperacyjny	214
Wyniki przeszczepiania	215
2.10. Mechaniczne wspomaganie krążenia jako element przygotowujący do zabiegu	
przeszczepienia serca – Marek Jemielity, Tomasz Urbanowicz	219
Historia mechanicznego wspomagania krążenia	220
Ogólny podział urządzeń do mechanicznego wspomagania krążenia	221
Ogólne wskazania do zastosowania urządzeń do mechanicznego wspomagania	
krążenia	222
Systemy do mechanicznego wspomagania krążenia	223
2.11. Transplantacja płuc – Wojciech Dyszkiewicz	235
Wskazania do transplantacji płuc	236
Przeciwwskazania do transplantacji płuc	237
Zabieg operacyjny	237
Prowadzenie chorego po przeszczepie płuc	238
Rehabilitacja po przeszczepie płuc	239
Wyniki transplantacji	240
Perspektywy rozwoju transplantacji płuc	241
2.12. Przeszczepianie nerek – Michał Mysliwiec	243
Przeciwwskazania bezwzględne do przeszczepienia nerek	243
Dobór biocy nerk	243
Operacja przeszczepienia nerki	244
Monitorowanie pacjenta po przeszczepieniu nerki	245
Leczenie immunosupresyjne	246
Nieimmunosupresyjne leczenie po przeszczepieniu nerki	249
Zalecane szczepienia pacjenta po przeszczepieniu nerki	249
Powikłania po przeszczepieniu nerki	249
Zalety przeszczepiania nerek od żywych dawców	255
2.13. Transplantacja wątroby – Maria Winorzynowicz-Syczeńska	256
Wskazania do transplantacji wątroby	258
Przeciwwskazania do transplantacji wątroby	263
Badania wymagane w procesie kwalifikacji do przeszczepu wątroby	264
Leczenie immunosupresyjne po przeszczepieniu wątroby	265
Powikłania po przeszczepieniu wątroby	266

2.14. Przeszczepienie trzustki oraz nerki i trzustki u chorych z powikłaniami cukrzycy	
typu 1 – <i>Jacek Ziaja</i>	268
Przeszczepianie samej trzustki u chorych na cukrzycę typu 1	268
Jednoczesne przeszczepienie nerki i trzustki u chorych ze schyłkową niewydolnością nerek w przebiegu cukrzycy typu 1	269
Kwalifikacja biorców do jednoczesnego przeszczepienia trzustki i nerki	270
Chirurgiczne aspekty przeszczepienia trzustki oraz trzustki i nerki	272
Opieka nad pacjentem po przeszczepie	273
Wyniki przeszczepienia trzustki	275
Przeszczepienie izolowanych wysp trzustkowych	276
2.15. Transplantacje hematopoetycznych komórek krwiotwórczych	
– <i>Kazimierz Halaburda</i>	279
Rodzaje transplantacji hematopoetycznych komórek macierzystych	280
Cele transplantacji komórek krwiotwórczych	281
Źródła i pozyskiwanie hematopoetycznych komórek krwiotwórczych	282
Główne wskazania do transplantacji komórek krwiotwórczych	286
Kondycjonowanie przed transplantacją	288
Przetaczanie składników krwi po HSCT	289
Choroba przeszczep przeciwko gospodarzowi i leczenie immunosupresyjne po allo-HSCT	291
Powikłania po HSCT	293
Procedura przeszczepowa	298
2.16. Biostatyczne przeszczepy tkankowe – <i>Izabela Ułrynowska-Tyszkiewicz</i>	302
Bankowanie tkanek	303
Banki tkanek i komórek	306
Przykłady biostatycznych przeszczepów tkankowych i ich zastosowań klinicznych	307
Bezpieczeństwo stosowania biostatycznych przeszczepów tkankowych	308
Współpraca między szpitalem a bankiem tkanek	309
2.17. Przeszczepianie kończyn – <i>Jerzy Jabłcki, Ahmed Elsaftuny</i>	312
Kwalifikacja biorcy przeszczepu	312
Dobór dawcy	314
Procedura transplantacji kończyny	316
Transplantacja i replantacja kończyny – podobieństwa i różnice	320
2.18. Przeszczepianie twarzy – <i>Lukasz Kralowczyk, Adam Maciejewski</i>	324
Procedury operacyjne	324
Wybór biorcy	333
Źródła biorcy	333
Immunosupresja	334
2.19. Przeszczep rogówki – <i>Anna Ocłoń-Brzezinka</i>	336
Rodzaje przeszczepów rogówki	338
Przeszczepianie innych tkanek w okulistyce	343
2.20. Ksenotransplantacje – <i>Zbigniew Włodarczyk</i>	346
Historia ksenotransplantacji	346
Immunologiczne podstawy ksenotransplantacji	347

Odzwierzęce zakażenia wirusowe	350
Komórkowe przeszczepy odzwierzęce	351
Aspekty etyczne ksenotransplantacji	351
2.21. Inżynieria tkankowa a chirurgia rekonstrukcyjna i transplantologia – Maria Grolik	353
Podstawy inżynierii tkankowej	354
Strategie wykorzystywane w inżynierii tkankowej	354
Źródła i rodzaje komórek stosowanych w inżynierii tkankowej	356
Rusztowania komórkowe	356
Materiały wykorzystywane w środowisku tkankowym	358
2.22. Chory z niewydolnym przeszczepem – Jolanta Małyszko, Grażyna Kobus	363
Wyniki przeszczepiania poszczególnych narządów	363
Retransplantacje	366
Jakość życia biorców	369
3. Podstawy pielęgniarstwa transplantacyjnego	373
3.1. Algorytm postępowania pielęgniarzkiego z dawcą zakwalifikowanym do pobrania wielonarządowego – Anna Chojnowska	374
Schemat postępowania pielęgniarzkiego	375
Docelowe wyniki związane ze sposobem postępowania klinicznego określone .. w algorytmie	382
3.2. Standard opieki pielęgniarzkiej nad pacjentem we wczesnym okresie pooperacyjnym po zabiegu przeszczepienia serca – Justyna Sikorska, Marek Jemielity	384
Monitorowanie w okresie pooperacyjnym	384
Oświadczenie standardowe	386
Kryterium struktury	386
Kryterium procesu	387
Kryterium wyniku	394
3.3. Standard opieki pielęgniarzkiej nad pacjentem we wczesnym okresie pooperacyjnym po zabiegu przeszczepienia płuca – Katarzyna Bananowska, Agneta Kulikowska, Iwona Teresa Jarocka	395
Opieka w okresie okołopooperacyjnym	396
Oświadczenie standardowe	399
Kryterium struktury	400
Kryterium procesu	401
Kryterium wyniku	402
3.4. Standard opieki pielęgniarzkiej nad pacjentem z czasowym mechanicznym wspomaganie serca – Alina Dębowska, Tomasz Urbanowicz	404
Oświadczenie standardowe	404
Kryterium struktury	404
Kryterium procesu	405
Kryterium wyniku	421
3.5. Standard opieki pielęgniarzkiej nad pacjentem we wczesnym okresie pooperacyjnym po zabiegu przeszczepienia wątroby – Katarzyna Bananowska, Jolanta Bucłó	422

Oświadczenie standardowe	423
Kryterium struktury	425
Kryterium procesu	425
Kryterium wyniku	428
3.6. Standard opieki pielęgniarzkiej nad pacjentem we wczesnym okresie pooperacyjnym po zabiegu przeszczepienia nerki – Regina Sierżantowicz, Ewa Sowitka	430
Oświadczenie standardowe	432
Kryterium struktury	432
Kryterium procesu	433
Kryterium wyniku	436
3.7. Standard opieki pielęgniarzkiej w okresie przed-, śród- i pooperacyjnym nad chorym leczonym przeszczepieniem trzustki lub nerki i trzustki – Sylwia Sołta, Agnieszka Grzymkowska	438
Oświadczenie standardowe	438
Kryterium struktury	438
Kryterium procesu	439
Kryterium wyniku	449
3.8. Standard opieki pielęgniarzkiej nad pacjentem we wczesnym okresie pooperacyjnym po zabiegu przeszczepienia rogówki – Barbara Milic	450
Oświadczenie standardowe	451
Kryterium struktury	452
Kryterium procesu	453
Kryterium wyniku	458
3.9. Standard opieki pielęgniarzkiej nad pacjentem we wczesnym okresie pooperacyjnym po zabiegu przeszczepienia kości ziny górnej – Ewa Plesiewicz-Poprawska	460
Cel procedury	460
Zakres procedury	460
Opieka pielęgniarzka przed transplantacją	461
Opieka pielęgniarzka po transplantacji	462
3.10. Standard opieki pielęgniarzkiej nad pacjentem po zabiegu całkowitego przeszczepienia twarzy – Sabina Żak	467
Oświadczenie standardowe	467
Kryterium struktury	467
Kryterium procesu	468
Kryterium wyniku	470
3.11. Standard opieki pielęgniarzkiej nad pacjentem we wczesnym okresie po zabiegu transplantacji komórek krwiotwórczych – Katarzyna Łagoda	471
Oświadczenie standardowe	472
Kryterium struktury	472
Kryterium procesu	473
Kryterium wyniku	484
Skorowidz	487